

TERMENI DE REFERINȚĂ

pentru contractarea serviciilor de consultanță în cadrul inițiativei CTWWC în Moldova

I. Context

*Changing The Way We Care*SM (CTWWC) este o inițiativă globală lansată în octombrie 2018 de un consorțiu de organizații, care include Catholic Relief Services (CRS), Fundația Lumos și Maestral International cu scopul de a promova îngrijirea familială sigură și protectoare pentru toți copiii care sunt dezinstituționalizați sau cei în situație de risc de separare de familiile lor prin consolidarea familiilor, reformarea sistemelor naționale de îngrijire a copiilor și schimbarea angajamentelor la nivel național, regional și global.

CTWWC are trei componente principale:

1. Guvernele promovează îngrijirea copiilor în familii sau servicii de tip familial în locul instituțiilor rezidențiale și implementează politici și programe în conformitate cu Liniile Directoare ONU privind îngrijirea alternativă a copiilor;
2. Copiii rămân sau se întorc în familii sau servicii de tip familial sigure și protectoare;
3. La nivel global, părțile interesate își asumă un angajament comun în vederea promovării practicilor, politicilor și redirecționării resurselor financiare de la sistemul rezidențial către sistemul de îngrijire alternativă de tip familial.

Obiectivul inițiativei CTWWC în Moldova este de a contribui la finalizarea procesului de dezinstituționalizare a copiilor din instituțiile rezidențiale și de a consolida familiile și serviciile de tip familial, astfel încât toți copiii să se bucure de un mediu sigur și prietenos. În acest context, în cadrul unui acord de parteneriat încheiat cu Keystone Human Services Moldova, AO "Copil, Comunitate, Familie" și AO "Parteneriate pentru Fiecare Copil" (PPFC), în perioada ianuarie-iunie 2021, vor fi realizate mai multe activități de analiză, cercetare, evaluare și capacitate în domeniul protecției copilului, care urmează să constituie fundamentul pentru implementarea inițiativei globale CTWWC în Republica Moldova, începând cu luna iulie 2021. Toate activitățile planificate în perioada incipientă a CTWWC vor fi implementate de cele trei organizații, în colaborare cu autoritățile publice centrale și locale, dar și cu alte organizații neguvernamentale printr-o abordare colectivă, care include o agendă comună, susținere reciprocă, comunicare și consultare continuă.

II. Descrierea sarcinii de consultanță

Scopul sarcinii

Evaluarea situației actuale la nivel național în prestarea serviciilor sociale¹ destinate copiilor și familiilor vulnerabile, în special, serviciilor orientate spre consolidarea capacității familiei de a asigura un mediu sigur, stabil și afectuos pentru copii (și a preveni separarea), precum și serviciilor destinate copiilor, care au nevoie sau se află în îngrijire

¹ Serviciile sociale (SS) reprezintă un set de măsuri și activități orientate spre satisfacerea necesităților sociale ale copiilor și familiilor pentru a putea depăși dificultățile, preveni separarea și asigura bunăstarea copiilor. SS prestate populației sunt divizate în SS primare (comunitare), specializate și cu specializare înaltă. SS nu includ prestațiile bănești și serviciile universale. Potrivit legislației, serviciile universale sunt instituțiile medicale, care oferă asistență medicală primară și instituțiile educaționale preșcolare, primare, secundare, (ciclul I și II) și profesional-tehnice.

alternativă și în proces de reintegrare.² Cercetarea va include elemente de bază în prestarea serviciilor, tipurile de servicii, grupurile țintă, numărul de persoane acoperite, etc. Ținând cont de circumstanțele unice de anul trecut, evaluarea va examina și impactul COVID-19 asupra dezvoltării și funcționării serviciilor sociale pentru copiii și familiile vulnerabile și modul în care COVID a avut sau nu impact asupra lor. Totodată, cercetarea va servi drept nivel de reper pentru măsurarea progresului înregistrat în consolidarea serviciilor sociale pe parcursul implementării inițiativei globale CTWWC în Moldova.

Obiectivele cercetării

Evaluarea serviciilor sociale adresate copiilor și familiilor cu accent pe serviciile care consolidează capacitatea familiei de a oferi îngrijire sigură, stabilă și afectuoasă copiilor, precum și pe cele care promovează îngrijirea alternativă de tip familial și reintegrarea va include următoarele **obiective**:

1. Cartografierea serviciilor sociale disponibile în Republica Moldova, inclusiv analiza diferențelor între regiunile geografice, tipurile de servicii și prestatori.
2. Evaluarea accesibilității serviciilor sociale existente pentru copii și familii.
3. Evaluarea forței de muncă și mecanismelor de coordonare și colaborare inter-sectorială în vederea soluționării problemelor sociale ale copiilor și familiilor (de ex. procesul de referire);
4. Identificarea punctelor forte, succeselor și a lecțiilor învățate în funcționarea, furnizarea și impactul serviciilor din perspectiva prestatorilor de servicii.
5. Elaborarea recomandărilor pentru:
 - a. Dezvoltarea, adaptarea și/sau fortificarea componentelor cheie ale serviciilor sociale, care vizează consolidarea familiilor și prevenirea separării, îngrijirea alternativă de tip familial și reintegrarea copilului într-un mediu familial sigur și protector. Aceste recomandări vor viza întreg sistemul de protecție, inclusiv forța de muncă din sistem.
 - b. Elaborarea Programului Național de Protecție a Copilului.
 - c. Recomandări specifice pentru elaborarea strategiei de clasificare a raioanelor în baza nivelului de dezvoltare a serviciilor sociale pentru copii, precum și pentru conceptualizarea intervențiilor strategice pentru perioada post-incipientă a inițiativei CTWWC în Moldova.
 - d. Identificarea aspectelor care necesită cercetări suplimentare în domeniul serviciilor sociale și / sau al forței de muncă.

Acest studiu se va baza pe următoarele **ipoteze de cercetare**:

1. Dezvoltarea serviciilor sociale noi, în special cele destinate familiilor vulnerabile (servicii comunitare și bazate pe familie) este susținută preponderent de către donatorii internaționali, dar nu din bugetul public.
2. Succesul serviciilor comunitare pentru copii și familii depinde de identificarea și intervenția timpurie și de existența în comunitate a resurselor și a specialiștilor instruiți.
3. Serviciile sociale, inclusiv resursele financiare alocate pentru prestarea lor, sunt disponibile, diverse și ușor de accesat.

² Serviciile sociale de prevenire a separării copilului de familie (Serviciul de sprijin pentru familiile cu copii, Serviciul social "Echipă mobilă", Serviciul social "Asistență personală", Centre de zi, Serviciile de intervenție timpurie și de reabilitare a copiilor cu dizabilități și tulburări de dezvoltare, etc.); Serviciile sociale de îngrijire alternativă (Serviciul social Asistență Parentală Profesională; Casele de Copii de tip Familial; Tutela/Curatela; Custodia, Casa comunitară pentru copii în situații de risc, Casa comunitară pentru copii cu dizabilități, Centrul maternal, Serviciul social "Respiro", Locuința socială asistată pentru copii și tineri etc.) Instituțiile rezidențiale gestionate de APC, APL, prestatori privați sau misiuni religioase, (Școli internat auxiliare; Școli internat speciale, Centre de plasament temporar pentru copii cu dizabilități; Centre de plasament temporar pentru copii în situație de risc).

Întrebări ce vor fi abordate în cadrul cercetării:

Cartografierea serviciilor sociale

- a. Care sunt tipurile și nivelul de acoperire a serviciilor sociale axate pe consolidarea familiei (de ex. prevenirea separării copilului de familie), în special, serviciile care consolidează capacitatea de a oferi un mediu sigur, stabil și afectuos? Cum diferă disponibilitatea și acoperirea geografică în țară? Care este sursa de finanțare?
- b. Care sunt tipurile și nivelul de acoperire a serviciilor de îngrijire alternativă și reintegrare? Cum diferă disponibilitatea și acoperirea geografică în țară?
- c. Cum și de către cine sunt furnizate aceste servicii?
- d. Ce tipuri de servicii sunt oferite direct de instituțiile rezidențiale și ce servicii sunt accesate din afara acestor instituții? Care sunt tipurile de servicii oferite copiilor aflați în îngrijire rezidențială și accesate de către aceștia? Care este numărul copiilor care beneficiază de aceste servicii?
- e. Care este numărul actual de copii în instituțiile rezidențiale și profilul general al acestora (vârstă, sex, dizabilitate, motivul și durata plasamentului, etc.)?

Evaluarea serviciilor sociale

Aceste aspecte vor fi colectate preponderent prin cercetare calitativă (interviuri și discuții în focus grup).

Accesibilitate: Sunt oare serviciile accesibile grupurilor pe care intenționează să le acopere? Care sunt factorii de suport?

Relevanță: Sunt oare serviciile considerate relevante pentru grupurile pe care intenționează să le acopere? Sunt ele considerate relevante de către prestatori? Există oare date despre neconcordanțe între ofertă și necesitate? Care sunt, în baza profilului copiilor aflați în îngrijire rezidențială, lacunele din serviciile sociale axate pe consolidarea familiei și îngrijirea alternativă bazată pe familie (pe regiuni geografice, tipuri de servicii, etc.)?

Forța de muncă: Cât de pregătiți cred că sunt angajații care prestează serviciile? Au ei abilitățile, cunoștințele și resursele necesare pentru a face acest lucru în mod eficient?

COVID-19: Care este impactul pandemiei COVID-19 asupra dezvoltării și funcționării sistemului de servicii sociale?

Modul de utilizare a datelor

- Informația colectată va fi utilizată la elaborarea politicilor și strategiilor noi privind dezvoltarea serviciilor sociale, eradicarea lacunelor din serviciile axate pe consolidarea familiei, cele de îngrijire alternativă și reintegrare, precum și a lacunelor privind existența și capacitatea resursele umane din sistem.
- Informarea elaborării Strategiei de clasificare a Unităților Administrativ Teritoriale de nivelul 2 / a Structurilor teritoriale de asistență socială (STAS) în baza nivelului de dezvoltare a serviciilor sociale adresate copiilor și familiilor și gradului de consolidare a competențelor de care au nevoie?
- Identificarea domeniilor pentru cercetare aprofundată

Grupurile țintă acoperite de cercetare: reprezentanții Autorităților Publice Centrale (APC) și Autorităților Publice Locale (APL), specialiști, prestatori privați din toată țara. Numărul exact al regiunilor geografice și numărul persoanelor intervievate va fi propus de către agenție/consultant(ți) în strânsă colaborare cu PPFC și CTWWC. Selectarea va fi reprezentativă, incluzivă și va asigura un spectru larg de perspective.

Metodologie recomandată:

- Date administrative pentru analiză secundară oferite de ministere și BNS
- Chestionare pentru prestatori publici și privați de servicii
- Interviuri cu reprezentanții APC și APL și specialiști
- Discuții în focus grup cu prestatori de servicii.

Cerințe de participare la concurs:

PPFC solicită oferte de la persoane juridice / fizice pentru realizarea unei cercetări la nivel național a sistemului existent de servicii sociale destinate copiilor și familiilor, în perioada martie – mai 2021.

Consultanții vor avea următoarele obligații și responsabilități:

- Să elaboreze metodologia detaliată de cercetare, care urmează să fie aprobată de PPFC și echipa globală CTWWC. Metodologia va include metode de colectare și analiză a datelor, asigurând implicarea tuturor constituenților relevanți în procesul de cercetare. Instrumentele vor fi elaborate în limba română și în limba rusă, la necesitate.
- Să efectueze cercetarea în teren.
- Să analizeze datele colectate și să prezinte rezultatele preliminare.
- Să întocmească, în limba română, raportul privind cercetarea și să participe în procesul de revizuire a acestuia.
- Să scrie un Sumar succint pentru distribuire publică (în română și engleză).
- Să coopereze cu PPFC pentru a planifica și facilita atelierelor de lucru pentru constituenții cheie în vederea prezentării/discuției rezultatelor / constatărilor cheie.
- Să finalizeze raportul luând în considerație comentariile și feedback-ul constituenților.
- Să respecte cerințele sarcinii tehnice stipulate în acești Termeni de Referință.

Consultanții trebuie să aibă următoarele competențe și expertiză:

- Studii superioare, preferabil în domeniul socio-umane;
- Cel puțin o persoană din echipa de consultanți să fie sociolog cu experiență;
- Cunoașterea sistemului național și politicilor existente în domeniul îngrijirii alternative a copilului și experiență de lucru demonstrată în acest domeniu;
- Experiență în planificarea și realizarea cercetărilor în domeniul protecției sociale, protecției copilului sau într-un domeniu conexe;
- Înțelegerea protocoalelor de protecție a copilului;
- Capacități analitice;
- Abilitați excelente de scriere a rapoartelor;
- Abilitați de a realiza mai multe sarcini în paralel.

III. Sarcini și livrabile

Nr.	Descrierea sarcinilor pentru prestarea serviciilor de consultanță	Număr estimativ de zile de consultanță	Livrabile
1.	Elaborarea și consultarea metodologiei (în baza analizei studiilor și evaluărilor similare din țară și la nivel internațional, inclusiv din țările în care este implementată CTWWC)	5 zile	Metodologie elaborată
3.	Colectarea și analiza datelor <ul style="list-style-type: none">- Chestionar pentru toate STAS din Moldova (41 STAS)- Chestionar pentru toate instituțiile rezidențiale (subordonate MECC și MSMPS) (aprox. 50)- Interviuri cu factorii de decizie; discuții în focus grup (4 membri ai CPCD, 3 – EMD)	35 zile	Set de date curățat, registru cu coduri pentru date, chestionar final, ghiduri de interviu /discuții și formular de consimțământ

	<i>(rural/urban) din 7 UAT – selectați în baza performanței (nivel scăzut/avansat - 2 de la nord, 2 din centru, 2 de la sud + Chișinău)</i> - 5 interviuri cu reprezentanții MECC, MSMPS, ANAS		Raport privind constatările inițiale și prezentare succintă
4.	Elaborarea raportului preliminar privind situația actuală în prestarea serviciilor sociale destinate copiilor și familiilor	8 zile	Raport narativ inițial Prezentare succintă
5	Prezentarea datelor preliminare în cadrul a 3 ateliere regionale (inițierea discuției despre clasificarea raioanelor în dependență de gradul de competență)	3 zile	Planul atelierelor 3 ateliere
6.	Finalizarea raportului	3 zile	Raport final aprobat
Număr total		54 zile	

IV. Măsurile de precauție în perioada pandemiei COVID-19

Toate activitățile de cercetare trebuie să respecte măsurile de prevenire a COVID-19 și să pună în prim plan siguranța cercetătorilor și a participanților. Trebuie să fie examinată posibilitatea realizării interviurilor și discuțiilor virtuale acolo unde este posibil, iar interacțiunile directe trebuie să fie organizate ținând cont de distanțarea socială și utilizarea echipamentului de protecție. Ajustările la activitățile planificate ca urmare a măsurilor COVID-19 vor fi binevenite și trebuie să fie discutate după necesitate pe toată durata implementării.

V. Suport în realizarea contractului

PPFC și echipa globală/MD CTWWC va pune la dispoziția agenției /consultanților studii, analize, cercetări, resurse în domeniu realizate de partenerii locali și internaționali ai inițiativei CTWWC.

Agenția /consultanții, în activitatea lor, trebuie să respecte cu strictețe Politica de protecție a copilului aprobată de PPFC, precum și să semneze o declarație prin care se vor angaja să respecte prevederile acesteia.

Candidații interesați sunt invitați să trimită **oferta tehnică și financiară** la adresa de e-mail: office@p4ec.md până la data de _____ 2021.

